

Verkiezingsprogramma 2026

Senioren STADSPARTIJ MAASTRICHT (SPM)

Voorwoord

Samen bouwen aan Maastricht

De senioren STADSPARTIJ MAASTRICHT (SPM) is **al meer dan 45 jaar** dé onafhankelijke, lokale stem van Maastricht. Wij zijn geen verlengstuk van landelijke partijen, maar wortelen in de Maastrichtse realiteit, de (EU)regionale context en de **menselijke maat**. Dat geeft ons de vrijheid om te doen wat écht werkt voor onze stad – met **gezond verstand**, betrokkenheid en hart voor Maastricht.

Sinds 2010 dragen wij als coalitiepartij bij aan een **stabiel en betrouwbaar stadsbestuur**. Wij zijn uitgegroeid tot een brede stadspartij die zich inzet voor álle Maastrichtenaren. Senioren verdienen onze zorg en waardering, maar net zo goed richten wij ons op de toekomst van onze kinderen en kleinkinderen.

De uitdagingen zijn er: druk op betaalbaar wonen, de zorg die steeds complexer wordt, vergrijzing, klimaatverandering, groeiende ongelijkheid. Maar **wij zien vooral de kansen**. **Maastricht heeft een uitzonderlijk hoge kwaliteit van leven** – compact, groen, menselijk en rijk aan cultuur. Onze stad is een plek waar mensen elkaar nog kennen, waar historie en toekomst elkaar ontmoeten, en waar samenwerken vanzelfsprekend is.

De nieuwe **Omgevingsvisie Maastricht** laat zien hoe we die kwaliteiten behouden én versterken. Ze geeft richting aan **kwalitatieve groei**. Binnen onze compacte stad bouwen we aan buurten waar mensen elkaar kennen, waar groen, zorg en voorzieningen dichtbij zijn, en waar de fiets en het openbaar vervoer voorrang krijgen. Dat vraagt om keuzes – soms minder ruimte voor de auto of een ander uitzicht – maar **levert een levendige, duurzame en bereikbare 15-minutenstad op**, waarin wonen, werken en ontmoeten hand in hand gaan.

De Health Campus en de Brightlands-samenwerking creëren **banen van hoogwaardige kwaliteit**, voor elk opleidingsniveau, en versterken onze positie als kennisstad. Onze **cultuur** – van fanfares tot festivals, van theater tot traditie – maakt Maastricht levendig en herkenbaar. En onze woon- en leefomgeving biedt kwaliteit en betaalbaarheid die in de Randstad moeilijk te vinden is. Dat alles maakt Maastricht aantrekkelijk voor jonge gezinnen, kenniswerkers, studenten en ouderen die hier willen blijven wonen.

De **Maastrichtse identiteit** – ons unieke karakter en onze gastvrije cultuur – koesteren we, niet als iets statisch, maar als een **bindmiddel voor iedereen** die hier woont, werkt of studeert. We geloven in verworven vrijheden met rechten én plichten. **We slaan bruggen** in plaats van muren te bouwen. Respect, fatsoen, redelijkheid en integriteit zijn geen loze woorden, maar onze leidraad.

Wij werken aan een stad waar iedereen goed kan wonen, werken, leren en leven. **Samen** met bewoners, ondernemers, verenigingen en instellingen **maken we Maastricht elke dag een beetje beter.**

Samen. Positief. Maastricht. – Tot euren deens!

Onze uitgangspunten – Waar SPM voor staat

De toekomst is onzeker. Nieuwe uitdagingen zullen zich aandienen. Deze uitgangspunten vormen ons kompas – soms leidend, soms op de achtergrond, maar altijd aanwezig.

1. Solidariteit	We zorgen voor elkaar – niet omdat het kan, maar omdat het móét.
2. Gelijke kansen voor iedereen	Een eerlijke start én hulp bij het inlopen van achterstanden.
3. Eerlijk delen	De sterkste schouders dragen de zwaarste lasten.
4. Zorg gaat voor	Bij keuzes in het sociaal domein staat de zwaarste zorg altijd op één.
5. Menselijke maat	Politiek is er voor inwoners, ondernemers en verenigingen – nooit andersom.
6. Dicht bij de mensen	Diensten en activiteiten organiseren op een schaal die aansluit bij het leven van inwoners.
7. Meer inspraak	We zoeken naar meer (experimenteer)ruimte om via co-creatie samen de toekomst vorm te geven.
8. Open en eerlijk	We leggen verantwoording af, in heldere taal.
9. Sterke gemeente	Minder uitbesteden, meer kennis en kunde in huis.
10. Visie en vertrouwen	Een lange termijn koers, flexibel waar nodig, zonder angstpolitiek.
11. Gelijke stem voor iedereen	Alle groepen in de stad moeten invloed kunnen uitoefenen.
12. Samenwerking loont	Lokaal, regionaal en (EU)regionaal trekken we samen op.
13. Duurzaam leven	Milieuvriendelijk wonen, werken en consumeren is noodzakelijk voor de toekomst.
14. Gezamenlijke verantwoordelijkheid	Niet alleen de overheid, maar ook burgers, ondernemers en organisaties dragen bij.
15. Wereldwijd kompas	We onderschrijven de Duurzame Ontwikkelingsdoelen als leidraad voor een eerlijke, gezonde en leefbare stad.

Hoofdstuk 1 – Wonen & Leefbare Wijken

Samen Thuis

Onze stad begint in de buurten en wijken. Hier delen mensen hun dagelijks leven, hier ontstaan contacten en hier voelen we ons thuis. Een **sterke sociale basis in de wijk** is de sleutel tot een leefbaar Maastricht.

We bouwen woningen die aansluiten bij de bevolkingssamenstelling van Maastricht. **Doorstroming is cruciaal**: wie kan verhuizen naar een geschiktere woning, maakt ruimte voor anderen. **Woon-zorgzones** helpen ouderen om langer zelfstandig te wonen, met zorg dichtbij. Bij toewijzing van sociale huurwoningen, goedkope koopwoningen en woningen in het middensegment geven we, waar mogelijk, voorrang aan buurtbewoners. **Zo houden we binding met elkaar** en voorkomen we verdringing.

Een gezonde mix van woningen versterkt de sociale samenhang en het samenleven. Bouwen aan gemeenschappen betekent een mix van soorten woningen die niet alleen differentiëren in prijs maar ook in behoefte, met **ruimte voor nieuwe woonvormen**. Daarbij is ruimte voor woonwagens en kangoeroewoningen: woonvormen die zorgen voor verbinding tussen generaties en gemeenschappen.

Naast sociale huur bouwen we ook voor middeninkomens, jongeren en studenten. Toeristische verhuur reguleren we strenger om de balans in de wijken te bewaren.

Elke wijk verdient een kloppend hart: ontmoetingsplekken zoals buurt- en gemeenschapshuizen en waar mogelijk winkels, horeca en goede OV-verbindingen. Ook sportverenigingen, ateliers en culturele initiatieven horen daarbij. Graag realiseren we **meer zeggenschap met en voor bewoners**. De gemeente ondersteunt deze laagdrempelig met budget en organisatie.

Vergroening draagt bij aan leefbaarheid en klimaatbestendigheid. We stimuleren geveltuintjes, groene straten en buurtparken. Groengebieden zoals de Sint-Pietersberg en de ENCI-groeve blijven vrij toegankelijk. Studentenhuisvesting realiseren we met name op campuslocaties, zodat de druk op reguliere woonwijken vermindert. Bij nieuwbouw en renovatie letten we niet alleen op prijs en comfort, maar ook op duurzaamheid: groene daken, energiezuinige woningen en klimaatbestendige straten.

Hoofdstuk 2 – Maastricht als motor van kennis en economie

Een stad vol kansen

Een sterke stad heeft een **sterke economie** nodig. Maastricht staat midden in de Euregio en is daarmee uniek gepositioneerd: op een kruispunt van Nederland, België en Duitsland. We hebben alles in huis om een bruisend economisch centrum te zijn, met hoogwaardige werkgelegenheid, innovatieve bedrijven en een rijk cultureel en toeristisch aanbod.

Maastricht is van oudsher een stad die verbindt. Hier wonen mensen van overal, die samen een unieke gemeenschap vormen. We willen dat iedereen mee kan doen – of je hier geboren bent of hier bent komen wonen. Meedoen begint met taal, onderwijs en werk. De gemeente ondersteunt initiatieven die integratie bevorderen en ontmoetingen tussen

nieuwe en gevestigde inwoners stimuleren. Diversiteit zien we niet als uitdaging, maar als kracht van onze stad.

Spreiding van het primair en voortgezet onderwijs in brede scholengemeenschappen over de stad is belangrijk. Dit draagt bij aan kansengelijkheid en geeft ouders en leerlingen een keuze.

We stimuleren **meer stages, leerwerkplekken en traineeships** bij lokale bedrijven. Bedrijven die hier investeren, moeten ook lokaal talent kansen bieden.

Iedereen verdient een eerlijke kans op werk. Daarom zetten we actief in op re-integratie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. De gemeente ondersteunt hen bij het ontwikkelen van vaardigheden en het vinden van passend werk, samen met werkgevers, onderwijs en sociale ondernemingen. Werk is meer dan inkomen – het geeft bestaanszekerheid, structuur, sociale contacten en draagt bij aan positieve gezondheid. We investeren in gelijke kansen, zodat iedereen die wil meedoen, ook écht mee kan doen.

Universiteit Maastricht, het academisch ziekenhuis, Zuyd Hogeschool, Vista College en onderzoeksinstituten zijn pijlers van onze economie en ons welzijn. Ze trekken jaarlijks duizenden studenten en onderzoekers naar de stad. Meer campusvoorzieningen en studentenhuisvesting verlichten de druk op woonwijken en versterken de verbinding tussen stad en kennis.

De Maastricht Health Campus en de andere Brightlands campussen vormen samen een uniek ecosysteem voor zorginnovatie, duurzaamheid en nieuwe materialen. We benutten de synergie met bedrijfsleven en overheid om doorbraken te realiseren – om in **wereldspeler** te worden in niches, maar ook om **kennis lokaal toe te passen** in preventie- en gezondheidsprogramma's.

De samenwerking met Brainport Eindhoven en met de Euregio-steden Aken, Hasselt en Luik biedt extra kracht. De **Einsteintelecoop** is een van de grote kansen die we maximaal omarmen.

We stimuleren ook de **circulaire economie**: hergebruik van materialen, lokale productie en sociaal ondernemerschap. Zo koppelen we innovatie aan duurzaamheid en werkgelegenheid. **Maastricht blijft een internationale stad**, geworteld in haar Europese geschiedenis. We benutten die positie om onderwijs, cultuur en economie grensoverschrijdend te verbinden.

Ondernemerschap en innovatie – samen de toekomst van Maastricht

Lokale ondernemers zijn onmisbaar voor een veerkrachtige en leefbare stad. Zij zorgen voor werkgelegenheid, levendige winkelstraten, vakmanschap en vernieuwing. De SPM wil dat Maastricht een ondernemende stad blijft, waar bedrijven kunnen groeien, vernieuwen en samenwerken met kennisinstellingen en maatschappelijke partners.

We ondersteunen het midden- en kleinbedrijf actief in hun ontwikkeling naar de toekomst. Dat doen we door te investeren in samenwerking tussen ondernemers, onderwijs en overheid, en door ruimte te bieden voor innovatie, digitalisering en verduurzaming. De gemeente vermindert waar mogelijk de regeldruk en versnelt vergunningprocedures.

De economie verandert voortdurend – dat is nooit anders geweest. Juist daarin ligt de kracht van ondernemerschap: het vermogen om kansen te zien en in te spelen op verandering. Maastricht omarmt die dynamiek beweegt mee waar mogelijk.

Zo bouwen we aan een sterke, toekomstgerichte economie waarin kennis, innovatie en lokaal ondernemerschap elkaar versterken – en samen de toekomst van Maastricht vormgeven.

Hoofdstuk 3 – Onze mooie binnenstad

Krachtig centrum

Maastricht is een stad met een rijke geschiedenis én een open blik naar de toekomst. Onze kracht ligt in de **unieke mix van cultuur, kennis en ondernemerschap**. Wij willen een stad zijn waar iedereen – ongeacht herkomst, leeftijd, geaardheid, opleiding of kleur – zich **welkom** voelt en mee kan doen.

De **binnenstad is banenmotor én huiskamer** van Maastricht. We werken aan **balans** tussen economische exploitatie en leefbaarheid. Toerisme is welkom, maar moet bijdragen aan kwaliteit. We zetten in op meerdaags bezoek en evenementen zoals TEFAF, André Rieu, Nederlandse Dansdagen, het Preuvenemint en de Heiligdomsvaart.

Maastricht bouwt verder op haar rijke verleden en unieke identiteit. De vier identiteiten uit de *Culturele Biografie van de stad* – Maastricht Romeinse stad, Pelgrimsstad, Vestingstad en Industriestad – vormen de basis voor nieuwe toeristische pijlers. Deze sluiten aan bij initiatieven zoals het *Maastrichtiën* en geven onze economie meer diversiteit.

Meer straten in het centrum worden autovrij, met **extra ruimte voor voetgangers en fietsers**, en meer fietsenstallingen. Ook in het centrum wordt **rood asfalt** toegepast om fietspaden en fietsstraten te markeren. We stimuleren wonen boven winkels en benutten leegstaande panden voor bewoning, ateliers of creatieve maakindustrie.

Zo blijft de **binnenstad levendig, ook buiten winkeltijden**, en ontstaat ruimte voor **kleinschalige innovatie en ambacht** die de stad karakter geven. Indien nodig zetten we de leegstandsverordening in. Om **eigenaren van monumenten te ondersteunen** neemt de gemeente zelf een bouwhistoricus in dienst. Zo kan de gemeente tegen redelijke kosten een bouwhistorisch onderzoek verzorgen en worden frustraties en doorlooptijden verkleind.

Maastricht is trots op haar studenten – ze brengen kennis, energie en vernieuwing in onze stad. Tegelijkertijd vraagt de groeiende studentenpopulatie om aandacht voor leefbaarheid in de wijken. Verschillende leefstijlen en woonvormen kunnen soms botsen. We werken daarom aan een goede balans tussen studentenhuysvesting, vaste bewoners en voorzieningen in de buurt. De gemeente stimuleert dialoog en samenwerking tussen studenten, omwonenden, verhuurders en onderwijsinstellingen om overlast te voorkomen en begrip te bevorderen.

We investeren in vergroening van centrum, wijken en parken zoals de Landgoederenzone, Lage en Hoge Fronten, Jekerdalpark en Groene Loper. In het historische centrum worden **bomen gepland waar dat tot nu toe moeilijk bleek** zoals op de markt en in aanloopstraten. Evenementen verplaatsen we zoveel mogelijk naar de stadsranden. Oude ambities

en stippen op de horizon zijn het doortrekken van het stadspark tot de Maas, het verder ondertunnellen van de Maasboulevard, het verwijderen van de brug bij het Bassin en het reserveren van de Vrijthof-parkeergarage vanaf 2033 voor bewoners en als fietsenstalling.

Hoofdstuk 4 – Cultuur & Identiteit

Traditie ontmoet vernieuwing

Cultuur is het cement van onze samenleving.

Ze verbindt mensen, inspireert, en geeft Maastricht haar eigen gezicht.

Binnen de gemeente Maastricht bevindt zich het **rijkste archeologisch archief** van Nederland. Ons verleden – van de eerste bewoners bij Belvédère tot de Romeinse stad en de vesting die Maastricht eeuwenlang was – vormt de basis van onze identiteit. Het vertelt waarom Maastricht is wat het is: een plek met continuïteit, karakter en aantrekkingskracht voor bewoners én bezoekers.

Cultuur is geen luxe, maar een noodzakelijke voorwaarde voor **leefbaarheid, welzijn en trots**. Een stad met een rijk cultureel leven is een stad waar mensen zich thuis voelen en waar nieuwe ideeën wortelschieten.

Maastricht heeft een breed en divers cultureel aanbod, gedragen door zowel amateurs als professionals, versterkt door het kunstvakonderwijs en een grote groep vrijwilligers.

Talentontwikkeling verdient daarin nog meer aandacht: van de culturele ontwikkeling tijdens de basisschool maar ook jonge makers in de wijken tot afgestudeerden van de Toneelacademie, Conservatorium en Academie Beeldende Kunsten.

We willen dat **talent hier kan doorgroeien, wonen en werken**. Daarom creëren we meer ruimte, podia en ondersteuning voor nieuw talent en experiment, ook buiten het centrum.

Cultuur maakt het verschil in de kwaliteit van leven. Ze verbindt buurten, brengt mensen samen, versterkt mentale gezondheid en voorkomt isolement. In die zin is cultuur ook een vorm van **preventie** binnen het sociaal domein – ze draagt bij aan welzijn, zelfvertrouwen en zingeving. Gemeenschapshuizen, fanfares, koren en verenigingen maar ook de professionele organisaties spelen hierin een sleutelrol: ze brengen generaties samen en houden buurten levend.

We blijven **traditionele cultuurvormen koesteren** – harmonieën, fanfares, carnavalsverenigingen – maar verbinden die met nieuwe uitingsvormen. Zo blijft onze cultuur toekomstbestendig. De Mestreechter Taol is een wezenlijk deel van onze identiteit; we ontwikkelen een programma voor behoud en promotie, ook in het onderwijs.

Cultuur is ook een belangrijke **vestigingsfactor**. Mensen kiezen voor Maastricht vanwege de leefkwaliteit, de historie, de festivals, de muziek, de musea en het internationale karakter. Een levendig cultureel klimaat trekt studenten, kenniswerkers en bedrijven aan, en draagt bij aan een sterke economie.

Kleinschalige culturele evenementen moeten eenvoudiger te organiseren zijn, met **minder regels**. Vrijplaatsen en creatieve broedplaatsen ondersteunen we als motoren van

vernieuwing. Ze bieden jonge makers ruimte, trekken bezoekers en versterken de stedelijke dynamiek.

Sterke culturele instellingen horen bij een levendige stad. Het Theater aan het Vrijthof krijgt een verzelfstandigde organisatie, met kruisbestuiving tussen amateur- en professionele kunst. Centre Céramique en Kumulus worden laagdrempelige culturele hubs, toegankelijk voor alle inwoners. De Bonbonnière verdient een herkenbare rol als plek voor volkscultuur en kleinschalige voorstellingen.

Cultuur speelt ook een rol in **gebiedsontwikkeling**. Bij herinrichting van buurten en stadsdelen betrekken we kunstenaars en culturele organisaties vanaf het begin. Kunst in de openbare ruimte maakt wijken aantrekkelijker en versterkt de identiteit van plekken.

Ten slotte heeft Maastricht een regionale voorbeeldfunctie. Als culturele hoofdstad van Zuid-Limburg stimuleren we samenwerking met omliggende gemeenten en instellingen in de Euregio. **Een sterk cultureel netwerk versterkt niet alleen de stad, maar de hele regio.**

Hoofdstuk 5 – Zorg, Welzijn & Sociale Stad

Zorgen voor elkaar

Maastricht is een **stad van solidariteit en sjariteit**. Voor elkaar zorgen zit in ons DNA, maar toenemende armoede, vergrijzing, psychische druk en kansenongelijkheid vragen om een nieuwe inzet. Zorg en welzijn zijn de ruggengraat van onze lokale samenleving. Ze gaan niet alleen over hulp en voorzieningen, maar over hoe we **samenleven, gezond blijven en elkaar vasthouden**. Omdat bijna de helft van de gemeentelijke middelen naar dit domein gaat, moeten we ervoor zorgen dat iedere euro terechtkomt waar die het meeste verschil maakt: bij de mensen.

We willen dat **zorg en ondersteuning dichtbij**, menselijk en overzichtelijk blijven. Inwoners moeten weten waar ze terecht kunnen en zoveel mogelijk te maken hebben met **vaste gezichten**. De zwaarste zorg gaat voor, maar draagkrachtige inwoners dragen ook naar vermogen bij, zodat de meest kwetsbaren verzekerd blijven van hulp. Tegelijk mag efficiëntie nooit de **menselijke maat** verdringen.

Gezondheid begint met voorkomen. Daarom investeren we in een gezonde leefstijl, beweging, voeding en een groene, schone leefomgeving. **Sport, cultuur en ontmoeting** zijn geen luxe, maar vormen van preventie. Ze verminderen stress, geven zingeving en versterken het gevoel van verbondenheid. Ook in de zorg geldt: voorkomen is beter dan genezen.

De druk op jongeren en werkenden neemt toe. Steeds meer mensen kampen met stress, burn-out of gevoelens van eenzaamheid. We maken **mentale gezondheid bespreekbaar** en zorgen voor **laagdrempelige hulp**, ook buiten kantooruren en dichtbij huis. Samen met scholen, huisartsen, werkgevers en vrijwilligersorganisaties pakken we problemen vroegtijdig aan, voordat ze uitgroeien tot crisissen.

We stimuleren levensloopbestendige woningen en **woonvormen waarin jong en oud samenleven**, zoals kangoeroewoningen, hofjes en kleinschalige woonzorgprojecten. Zo blijft **zorg in de buurt** en blijven mensen langer zelfstandig wonen. **Mantelzorgers** zijn daarin onmisbaar. Zij verdienen niet alleen waardering, maar ook praktische ondersteuning, respijtzorg en ruimte om even op adem te komen.

Eenzaamheid en armoede vragen om structurele aandacht. We bestrijden armoede niet alleen met noodhulp, maar ook met **perspectief**. Mensen moeten weer vooruit kunnen kijken: met scholing, eerlijke lonen, vroegsignalering bij schulden en samenwerking met maatschappelijke organisaties. Geldstress is gezondheidsstress, en **bestaanszekerheid** is een voorwaarde voor welzijn.

Daarnaast vragen projecten die nu nog te weinig aandacht krijgen meer ruimte: digitale inclusie, zodat niemand buiten de samenleving valt; **jongeren in kwetsbare posities**, die extra begeleiding nodig hebben naar school of werk; en gezondheid als vanzelfsprekend onderdeel van ons stadsleven, met meer aandacht voor bewegen, voeding en ontmoeting.

Zorg en veiligheid horen bij elkaar. Inwoners moeten zich veilig voelen in hun wijk, op straat, thuis en online. We stimuleren **samenwerking tussen zorgteams, wijkagenten en buurtpreventie** om huiselijk geweld, verwaarlozing en overlast vroeg te signaleren en aan te pakken. Sociale veiligheid is even belangrijk als fysieke veiligheid: vertrouwen, respect en zorg voor elkaar vormen de basis van een gezonde stad.

We brengen **zorg, welzijn, werk, cultuur en sport dicht bij elkaar**. Geen wirwar van formulieren en loketten, maar een gemeente die luistert, meedenkt en vertrouwt op wat mensen zelf kunnen. In Maastricht zorgen we voor elkaar – niet uit plicht, maar uit overtuiging. Een sterke sociale stad is een gezonde stad, waarin niemand wordt vergeten en iedereen de kans krijgt om mee te doen

Hoofdstuk 6 – Veiligheid & Handhaving

Veilig leven in een sterke stad

Veiligheid is een eerste levensbehoefte. Pas als mensen zich veilig voelen in hun eigen buurt, kunnen zij vrij en ontspannen leven. Veiligheid is meer dan politie en handhaving; het is ook de zekerheid dat je straat schoon is, je burens elkaar groeten en dat **kinderen veilig kunnen opgroeien**.

We organiseren **veiligheid en preventie dicht bij de burger**. Wijkagenten en buurtpreventieteam zijn zichtbaar aanwezig en werken samen met bewoners, scholen en verenigingen. Digitale buurtplatforms maken het mogelijk om snel meldingen te doen en contact te houden met de wijk. Waar mogelijk realiseren we wijkposten voor handhaving in buurt- en gemeenschapshuizen, zodat inwoners een herkenbaar aanspreekpunt hebben.

Handhaving heeft duidelijke prioriteiten. In de binnenstad ligt de nadruk op leefbaarheid: het tegengaan van mogelijke overlast door toerisme, horeca en verkeer, en het

handhaven van regels rond evenementen en fietsen. In woonwijken bestrijden het dealen van drugs maar ook kleine ergernissen zoals vervuiling, zwerfafval, scooters en geluidsoverlast, omdat juist die het veiligheidsgevoel bepalen. In en rond de stationsomgeving en grensgebieden is er extra aandacht voor drugscriminaliteit, overlast en mensensmokkel.

We **treden hard op tegen ondermijning**, samen met politie, douane, marechaussee, belastingdienst en RIEC (regionaal informatie en expertisecentrum). We onderzoeken de mogelijkheid om met een aangepaste APV meer panden onder de Bibob-regeling te laten vallen, waardoor crimineel gebruik van vastgoed eerder wordt voorkomen. Ook investeren we in bewustwording bij ondernemers en bewoners om signalen sneller te herkennen.

Een **algeheel vuurwerkverbod** wordt ingevoerd, met één centrale plek voor siervuurwerk. Daarnaast bieden we subsidies voor het behalen van het Politiekeurmerk Veilig Wonen. In de openbare ruimte zorgen we voor goede verlichting, cameratoezicht op risicoplekken en duidelijke afspraken over onderhoud.

Omdat **criminaliteit zich steeds vaker online** afspeelt, investeren we extra in cyberveiligheid en bescherming tegen online fraude, phishing en oplichting. Ouderen en kwetsbare groepen krijgen **gerichte voorlichting en hulp** via gemeenschapshuizen en Centre Céramique en haar dependances.

Veiligheid vraagt ook samenwerking met het sociaal domein. Overlast, verwaarlozing of huiselijk geweld hebben vaak een sociale of psychische achtergrond. Door **zorgteams, jongerenwerk en handhaving te laten samenwerken**, pakken we oorzaken aan in plaats van alleen gevolgen.

Hoofdstuk 7 – Klimaat, groen en mobiliteit

Samen duurzaam vooruit

Het klimaat verandert, en dat merken we ook in Maastricht. **Hitte, wateroverlast en afnemende biodiversiteit** raken niet alleen onze natuur, maar ook onze gezondheid, woningen en leefomgeving. De gevolgen zijn voelbaar in onze wijken, straten en tuinen. Daarom pakken we klimaatverandering niet abstract aan, maar dichtbij: in onze buurten, samen met bewoners en ondernemers.

We **vergroenen de stad op elk niveau**. Meer bomen, gevelgroen en schaduwplekken verlagen de temperatuur en maken onze stad aangenamer. Hittestressplannen en waterbergingen ontwikkelen we per wijk, in overleg met bewoners en scholen. Groene zones zoals de Sint-Pietersberg, de ENCI-groeve, de Groene Loper en de landgoederenzone blijven vrij toegankelijk voor iedereen. Groen is geen luxe, maar een voorwaarde voor gezondheid en welzijn.

Onze ambitie is helder: als gemeentelijke organisatie streven we ernaar om in 2030 **klimaatneutraal** te zijn, als stad in 2050. We verminderen energiegebruik, verduurzamen huizen en bedrijven en stappen over op **zonne-, water- en windenergie**. Nieuwbouw is energieneutraal en vangt regenwater op, zodat hemelwater niet verloren gaat. Via het

woonakkoord met woningcorporaties versnellen we de **verduurzaming van huurwoningen**, en particuliere eigenaren krijgen steun via energiecoaches, subsidies en gezamenlijke inkoop van isolatie en zonnepanelen.

We bestrijden ook **energiearmoede**: niemand mag in de kou zitten omdat de energierekening te hoog is. Daarom ondersteunen we huishoudens met lage inkomens bij isolatie en energieadvies, en zorgen we dat duurzame keuzes betaalbaar blijven.

Afval zien we als grondstof. De rode restzak verdwijnt stap voor stap, met betere service voor grofvuilophaling, meer afvalbakken en ondergrondse containers in drukke gebieden. Handhaving op zwerfafval wordt versterkt, maar we zetten vooral in op bewustwording en gemak. Schone wijken beginnen bij goed gedrag én goede voorzieningen.

Duurzaamheid betekent ook een andere manier van bewegen. Minder auto's in het centrum zorgt voor schonere lucht, meer ruimte en rust. We breiden **fietspaden en fietsstraten** uit en verbeteren de verbindingen tussen wijken, campussen en omliggende dorpen. **Parkeerplaatsen in de binnenstad verminderen we geleidelijk**, terwijl we investeren in **P&R-terreinen** aan de stadsranden en goede OV-verbindingen. Zo blijft de stad bereikbaar, maar niet verstikt door verkeer.

Groen en mobiliteit versterken elkaar. We creëren **kleine groenzones en parkjes** in de binnenstad waar dat mogelijk is — op pleinen, voormalige parkeerplaatsen of ongebruikte hoeken. Die plekken zorgen voor schaduw, ontmoeting en verkoeling. Meer **bomen in de binnenstad** verbeteren de luchtkwaliteit en brengen natuur terug in de stenen omgeving. Biodiversiteit wordt een vaste waarde bij de inrichting van straten, bermen en daken.

Maastricht wil een voorbeeldstad zijn in Zuid-Limburg en de Euregio: compact, leefbaar, innovatief en rechtvaardig. We benutten de kennis van Brightlands, de Universiteit Maastricht en lokale ondernemers om duurzame innovatie te versnellen. Zo verbinden we ecologische verantwoordelijkheid met economische kansen en maken we van Maastricht een stad die klaar is voor de toekomst – **groen, gezond en in balans**.

Een duurzame stad is ook een **toegankelijke en veilige stad**. Bereikbaarheid en schone lucht zijn essentieel voor een vitaal stedelijk leven. We zorgen dat iedereen zich **gemakkelijk en betaalbaar kan verplaatsen**. Ouderen reizen in de daluren gratis met het openbaar vervoer, bushaltes liggen maximaal 400 meter van huis, en bussen rijden minimaal drie keer per uur. Waar regulier OV niet rendabel is, onderzoeken we flexibele alternatieven zoals buurtbussen, deelvervoer of elektrische shuttles. Wmo-vervoer en regulier openbaar vervoer sluiten beter op elkaar aan, zodat niemand buiten de boot valt.

Verkeersveiligheid is belangrijk. Maastricht wordt een stad van 30 km/u, behalve op de doorgaande wegen die de stad verbinden. In woongebieden, schoolomgevingen en het centrum geldt een lagere snelheid, met veilige oversteekplaatsen, verkeer remmende maatregelen en **duidelijkere routes voor voetgangers en fietsers**. Scooters verplaatsen we van fietspad naar rijbaan om de veiligheid te verbeteren. We stimuleren veilig rijgedrag met goede voorlichting en toezicht, en treden op waar dat echt nodig is — met oog voor zowel veiligheid als leefbaarheid.

We pakken luchtvervuiling aan met een **verbod op vervuilende scooters en brommers** en onderzoeken de invoering van een **emissievrije binnenstad** rond 2030.

Slimme mobiliteit helpt om verkeer te spreiden en vervuiling te verminderen: met digitale verkeerslichten, realtime reisinformatie en apps voor deelmobiliteit.

Internationale bereikbaarheid blijft belangrijk, maar niet ten koste van duurzaamheid. We versterken trein- en busverbindingen met **Aken, Hasselt en Luik**, maar **breiden de steun voor Maastricht-Aachen Airport niet verder uit**. De toekomst van onze mobiliteit ligt op het spoor en de weg, niet in extra vluchten.

Hoofdstuk 8 – Sport & Bewegen

Gezond, actief en verbonden

Sport en beweging zijn onmisbaar voor gezondheid, ontmoeting en welzijn. In Maastricht ligt sportdeelname nog onder het landelijk gemiddelde, terwijl overgewicht bij kinderen juist hoger is. Daar willen we verandering in brengen. Bewegen moet vanzelfsprekend worden – in de wijk, op school en in het dagelijks leven.

We stimuleren scholen om meer gebruik te maken van **vakleerkrachten gymnastiek en zwemonderwijs**. Via **Maastricht Sport** en de buurtsportcoaches helpen we kinderen aan goed bewegingsonderwijs en voldoende zwemvaardigheid. Gezondheidsprogramma's op scholen stimuleren doorstroom naar sportverenigingen. Parken en pleinen richten we zo in dat ze uitnodigen tot bewegen: met hardlooproutes, klimrekken, trapveldjes en beweegtoestellen. Sport hoort niet alleen in een hal of op een veld, maar ook in de openbare ruimte.

Maastricht beschikt over **buiten- en binnensportaccommodaties**, van het Geusseltcomplex en de sporthallen in de wijken tot de sportvelden en het Geusseltbad. Deze voorzieningen zijn méér dan plekken om te sporten: het zijn **ontmoetingsplekken voor jong en oud**, waar verenigingen, scholen en bewoners elkaar vinden. We willen dat deze accommodaties zich verder ontwikkelen tot **multifunctionele centra** met ruimte voor bewegen, gezondheid, cultuur en ontmoeting. Ook investeren we in hun duurzaamheid, zodat ze energiezuinig en toekomstbestendig blijven.

Sport en culturele verenigingen vormen het **hart van het Maastrichtse verenigingsleven**. Ze bieden niet alleen sport, maar ook vriendschap, structuur en sociale samenhang. We ondersteunen hen met goede faciliteiten, duurzame accommodaties en hulp bij het vinden van vrijwilligers. Kantines bieden gezonde producten, zodat sport ook bijdraagt aan gezonde keuzes. Vrijwilligers blijven de motor: zij verdienen waardering en ruimte om hun werk goed te doen.

Evenementen zoals de Amstel Gold Race, Iron Man, Ridderronde en Jumping Indoor Maastricht inspireren jong en oud. Ze brengen mensen samen, versterken de lokale economie en laten zien waar Maastricht trots op mag zijn.

Een bijzondere plaats is er voor **MVV Maastricht**. De club is meer dan voetbal alleen: het is een symbool van Maastrichtse trots, saamhorigheid en gemeenschapszin. MVV vervult een maatschappelijke rol door jeugd te betrekken bij sport en ontwikkeling, door verbinding te leggen met onderwijs en zorg, en door een voorbeeld te zijn van doorzettingsvermogen en

identiteit. De Geusselt is niet enkel een stadion, maar een ontmoetingsplek voor duizenden Maastrichtenaren – een plek waar sport en stad elkaar vinden.

De gemeente ondersteunt MVV daar waar de club een aantoonbare maatschappelijke bijdrage levert, bijvoorbeeld via jeugdprogramma's, gezondheid en participatie. Financiële steun is nooit bedoeld om sportieve verliezen te compenseren. Publiek geld hoort thuis bij publieke doelen. Zo blijft de samenwerking tussen stad en club stevig, transparant en in balans.

Topsport heeft een belangrijke voorbeeldfunctie. Grote sporters en evenementen inspireren onze jeugd om te bewegen, dromen na te jagen en discipline te ontwikkelen. We benutten die kracht door meer verbinding te leggen tussen topsport, onderwijs en verenigingen – via gastlessen, clinics en gezamenlijke projecten. Zo wordt sport niet alleen beleefd, maar ook doorgegeven aan een nieuwe generatie.

Sport is er voor iedereen, jong of oud, met of zonder beperking. We breiden **ouderenprogramma's** uit, want bewegen op latere leeftijd bevordert gezondheid én sociale verbondenheid. Ook stimuleren we initiatieven die sport koppelen aan zorg, integratie en participatie. Sport kan een brug slaan tussen mensen en buurten – een middel om samen te leven, niet om te verdelen.

Hoofdstuk 9 – Bestuur, Financiën & Regionale Samenwerking

Vertrouwen, verantwoordelijkheid en verbinding

Besturen doen we samen met de stad. Maastricht verdient een betrouwbare overheid die luistert, uitlegt en doet wat ze zegt. We werken collegiaal en zonder schotten tussen domeinen. Inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties worden vroegtijdig betrokken bij beleid, niet pas aan het eind van het proces. Dat doen we via **wijkgesprekken, digitale inspraakplatforms en burgerwijkbegrotingen**, waarbij bewoners zelf meebeslissen over een deel van het budget.

Goede besluiten beginnen bij duidelijke communicatie. **Raadsstukken worden korter en begrijpelijker**, zodat raadsleden effectief kunnen sturen en inwoners weten wat er speelt. We investeren in een beter raadsinformatiesysteem en geven elke belangrijke beslissing een korte publieksvriendelijke toelichting.

Maastricht staat midden in Zuid-Limburg en draagt actief bij aan de **Agenda Zuid-Limburg**. Samen met de 15 buurgemeenten en de **Provincie Limburg** werken we aan drie pijlers:

- een **sterke, innovatieve economie** die kennis en ondernemerschap benut;
- **leefbare wijken en dorpen**, waar mensen goed kunnen wonen en werken;
- een **toekomstbestendig Heuvelland**, waar natuur, landbouw en recreatie in balans zijn.

We streven naar **één krachtige uitvoeringsorganisatie** voor de regio, in plaats van de huidige twee (Parkstad Limburg en de Stichting Samenwerking Zuid-Limburg), zodat de

uitvoering van de Agenda Zuid-Limburg en de regiodeals efficiënter, transparanter en effectiever wordt.

Met de **provincie** delen we een gezamenlijke **lobbyagenda richting Den Haag en Brussel**, gebaseerd op wat Zuid-Limburg nodig heeft:

- investeringen in **kennis en innovatie**, waaronder de Brightlands-campusen en de Maastricht Health Campus;
- extra middelen voor **kwetsbare wijken en betaalbare, duurzame woningbouw**;
- verbetering van **grensoverschrijdend openbaar vervoer** en mobiliteit binnen de regio;
- ondersteuning bij de **energietransitie** en het behoud van het Heuvelland;
- en het versterken van de **arbeidsmarkt en zorgsector**, waar tekorten de groei beperken.

In de Euregio trekken we samen op met **Aken, Hasselt, Luik, Leuven en Brainport Eindhoven**. Die samenwerking richt zich op innovatie, kennisuitwisseling, arbeidsmarktprojecten en grensoverschrijdend onderwijs. Maastricht is en blijft het natuurlijke knooppunt van deze Europese regio.

Een betrouwbaar bestuur vraagt ook om **gezonde financiën**. We houden een sluitende begroting aan en bouwen reserves op voor economisch mindere tijden. **Structurele uitgaven worden alleen gedekt door structurele inkomsten**, en incidentele projecten moeten zichzelf na afloop kunnen dragen. Gemeentelijke heffingen worden enkel geïndexeerd; alleen bij aantoonbare noodzaak verhogen we tarieven.

De **hondenbelasting** bouwen we **gefaseerd af**, zodra de begrotingsruimte dat toelaat. Tot dat moment investeren we de opbrengst zichtbaar terug in **hondenvoorzieningen**, zoals losloopzones en afvalbakken, zodat inwoners zien wat hun bijdrage oplevert. Zo combineren we financiële verantwoordelijkheid met eerlijk beleid.

We herzien het gemeentelijk subsidiebeleid: elke subsidie krijgt een duidelijke looptijd, evaluatie en maatschappelijke doelstelling.

De gemeente Maastricht wil een **stabiele en aantrekkelijke werkgever** zijn. Dat betekent minder externe inhuur en meer vaste banen voor jonge talenten. We breiden traineeships en werkervaringsplaatsen uit, bevorderen diversiteit in alle lagen van de organisatie en creëren banen voor mensen met een arbeidsbeperking.

Dienstbaarheid is ons uitgangspunt. De gemeente is er voor de inwoners – niet andersom. Daarom verbeteren we de dienstverlening stap voor stap: **snellere vergunningprocedures, kortere wachttijden aan balies, beter bereikbare telefonie en duidelijke taal in brieven en besluiten**. Via het digitaal loket kunnen inwoners steeds meer zaken eenvoudig online regelen, met persoonlijke hulp beschikbaar voor wie dat nodig heeft.

Slotparagraaf – Maastricht blijft Maastricht

Maastricht is een stad met een verleden dat richting geeft aan de toekomst.
Eeuwenlang zijn hier grenzen vervaagd, talen vermengd en ideeën uitgewisseld.
Die open blik is onze kracht – en die koesteren we.

In een tijd waarin verschillen vaak verdacht worden gemaakt, kiest SPM voor de durf om niet te polariseren. Wij zien verscheidenheid als een bron van vernieuwing en samenwerking als de motor van vooruitgang.

Maastricht blijft Maastricht: warm, eigenzinnig en bourgondisch, maar ook een stad die durft te veranderen. We bouwen voort op wat goed is, maar sluiten de ogen niet voor wat beter kan.

De stad zal verder internationaliseren, nieuwe bewoners en ideeën omarmen – en daarin juist haar eigen karakter behouden.
Want wie stevig geworteld is in zijn verleden, kan met vertrouwen de toekomst tegemoet.

SPM kiest voor verbinding, voor vertrouwen, en voor de kracht van Maastricht.
Tot euren deens!